

คุณภาพการจัดบริการทางคลินิก (Clinical Tracer of Quality)

โรงพยาบาล	วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล
สาขา	timนำทางคลินิกศัลยกรรม ภาควิชาศัลยศาสตร์
ผู้รับผิดชอบ	หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ โทร 02-244-3280
สถานะทางคลินิก	เส้นเลือดสมองโป่งพอง (Cerebral aneurysm)
วันที่	มีนาคม 2551

1. บริบท

Cerebral Aneurysm หรือโรคเส้นเลือดสมองโป่งพอง เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของการมีเลือดออกในสมอง (Subarachnoid Hemorrhage และ Intracranial Hemorrhage) ที่ทำให้ผู้ป่วยทางระบบประสาทที่มีอัตราการตายและพิการสูง ผู้ป่วยมักจะมาพบแพทย์เมื่อมีการแตกของ Aneurysm แล้ว เพราะโรคนี้ส่วนใหญ่ไม่มีอาการนำมาก่อนจนกว่าจะมีการแตกของ Aneurysm อาการและอาการแสดงจะพบได้ตั้งแต่เล็กน้อยจนถึงมากที่สุด คือ มีอาการปวดศีรษะเล็กน้อย อาการแสดงหรือความผิดปกติทางระบบประสาทอัมพฤกษ์ อัมพาต หรือมีอาการรุนแรงถึงขั้นที่ไม่รู้สึกตัว ดังนั้น การวินิจฉัย และการรักษาด้วยการผ่าตัดอย่างรวดเร็วจะช่วยป้องกันการแตกซ้ำของ Aneurysm และช่วยลดอัตราการตายและพิการได้ ดังนั้น การลดความพิการที่อาจเกิดขึ้นหรือเสียชีวิตของผู้ป่วยโรคนี้ จึงควรเริ่มต้นจากการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับโรคเส้นเลือดสมองโป่งพอง การปฏิบัติตัวเพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดโรค และการมาพบแพทย์เมื่อมีอาการที่สงสัยว่าจะเป็นโรคนี้ เพื่อให้แพทย์ได้ทำการรักษาทันเวลาที่ ผู้ป่วยสามารถกลับไปดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ หรือเกิดความพิการได้น้อยที่สุด

ภาควิชาศัลยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล มีศักยภาพในการรักษาโรคนี้ มีความพร้อมในด้านบุคลากรและทีมสหสาขา มีประสาทศัลยแพทย์พร้อมให้บริการผู้ป่วยทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ มีวิสัญญีแพทย์ รังสีแพทย์ อายุรแพทย์ พยาบาลหออภิบาลผู้ป่วยศัลยกรรมประสาท พยาบาลห้องผ่าตัด แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู และนักกายภาพบำบัด ซึ่งบุคลากรดังกล่าวสามารถให้การดูแลผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเครื่องมือสำหรับการวินิจฉัยทั้ง C.T.A, M.R.A, Angiogram (DSA) และมีเครื่องมือสำหรับการผ่าตัดจุลประสาทศัลยกรรม ทีมพัฒนาคุณภาพหน่วยประสาทศัลยศาสตร์ จัดโครงการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและญาติรวมถึงประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับโรคเส้นเลือดสมองโป่งพอง โดยเน้นถึงความสำคัญของการเริ่มต้นของโรคและการรักษาตลอดจนภาวะแทรกซ้อนที่อาจทำให้เกิดความพิการและเสียชีวิต

นอกจากการให้บริการแก่ผู้ป่วยที่มารับการรักษาแล้ว ภาควิชาศัลยศาสตร์ วิทยาลัย แพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ยังเป็นศูนย์ศัลยกรรมรับส่งต่อผู้ป่วยของโรงพยาบาลใน สังกัดกรุงเทพมหานครและโรงพยาบาลอื่นๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนโรงพยาบาลอื่นๆ ใน จังหวัดใกล้เคียงและทั่วประเทศ

2. ประเด็นสำคัญ / ความเสี่ยงสำคัญ

- 2.1 การตรวจพบแต่เริ่มแรกในผู้ป่วยที่มีอาการดี (Hunt & Hess Score gr.I,II)
- 2.2 การมีเลือดออกซ้ำ หลังจากมีการแตกของเส้นเลือดโป่งพองครั้งแรก
- 2.3 การเกิดสมองขาดเลือด จากการตีบของเส้นเลือดในสมอง (Vasospasm) หลังเส้น เลือดโป่งพองในสมองแตก
- 2.4 การทำความเข้าใจกับครอบครัวของผู้ป่วย ในกรณีที่ไม่สามารถป้องกันความ พิกการที่เกิดจากผลของโรคได้

3. เครื่องชี้วัดสำคัญและการใช้ประโยชน์

- 3.1 จำนวนผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการวินิจฉัยแต่เริ่มแรก
- 3.2 อัตราการเกิดเลือดออกซ้ำ
- 3.3 อัตราความเข้าใจของญาติผู้ป่วยต่อธรรมชาติของโรค
- 3.4 อัตรา readmission ภายใน 28 วันหลังการจำหน่าย

4. กระบวนการเพื่อให้ได้คุณภาพ

เนื่องจากผลของการรักษาเส้นเลือดสมองโป่งพองจะได้คุณภาพที่ดีขึ้นอยู่กับการ วินิจฉัยโรคในระยะเริ่มแรก ดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้น ทีมพัฒนาคุณภาพหน่วยศัลยกรรมประสาท จึง จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการบริการและส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion) เพื่อให้ความรู้และ แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยมีการจัดอบรมการดูแลและการปฏิบัติของผู้ป่วยและให้คำปรึกษาทาง โทรศัพท จัดทำแผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเส้นเลือดสมองโป่งพองและโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ การบริการของหน่วยศัลยกรรมประสาท แจกจ่ายให้กับผู้ป่วย, ญาติ และประชาชนทั่วไป ที่มารับบริการ ทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยฯ จัดทำวิดีโอเกี่ยวกับโรคเส้นเลือดสมองโป่งพอง เผยแพร่แก่ผู้ป่วย, ญาติ และประชาชนทั่วไป, มีโทรศัพท์สายตรงเพื่อให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ประชาชนทั่วไปที่ ต้องการทราบข้อมูลของโรคเส้นเลือดสมองโป่งพอง, จัดการอบรม การดูแล การปฏิบัติตัวของผู้ป่วย เมื่อกลับไปพักฟื้นที่บ้านแก่ผู้ป่วยและญาติ เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติมีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับโรค อาการ และอาการแสดง การรักษาและอันตรายของโรคที่ทำให้เกิดความพิการและเสียชีวิต รวมทั้งการ ปฏิบัติตัวภายหลังออกจากโรงพยาบาล และจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานเรื่องการดูแลผู้ป่วยโรคเส้น เลือดสมองโป่งพองตกให้แก่บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเพื่อให้บริการได้มาตรฐาน เดียวกันและช่วยลดอัตราการตายของโรคนี้

5. ผลลัพธ์ของการพัฒนาคุณภาพทางคลินิกของการดูแลผู้ป่วยเส้นเลือดสมองโป่งพอง

(Cerebral aneurysm)

Clinical Tracer of Quality	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (Target)	ผลลัพธ์ ปี 2548	ผลลัพธ์ ปี 2549	ผลลัพธ์ ปี 2550
โรคเส้นเลือดสมองโป่งพอง (cerebral aneurysm)	1. จำนวนผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการวินิจฉัยแต่แรกเริ่ม	0	0	0	1
	2. อัตราการแตกซ้ำของหลอดเลือดสมองโป่งพอง	$\leq 20\%$	0%	0%	0%
		$> 80\%$	81 %	100%	100%
	3. อัตราความเข้าใจของญาติผู้ป่วยต่อธรรมชาติของโรคและผลการรักษา				